

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
ЧЕТИРИДЕСЕТ И ВТОРО НАРОДНО СЪБРАНИЕ

Проект

ЗАКОН

за изменение на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия

(обн. ДВ, бр.102 от 19 декември 2006 г., изм. ДВ, бр. 41 от 22 май 2007 г., изм. ДВ, бр. 57 от 13 юли 2007 г., изм. ДВ, бр. 109 от 20 декември 2007 г., изм. ДВ, бр. 69 от 5 август 2008 г., изм. ДВ, бр. 25 от 3 април 2009 г., изм. ДВ, бр. 35 от 12 май 2009 г., изм. ДВ, бр.42 от 5 юни 2009 г., изм. ДВ, бр. 82 от 16 октомври 2009 г., изм. ДВ, бр. 93 от 24 ноември 2009 г., изм. ДВ, бр. 18 от 5 март 2010 г., изм. ДВ, бр. 54 от 16 юли 2010 г., изм. ДВ, бр. 97 от 10 декември 2010 г., изм. ДВ, бр. 23 от 22 март 2011 г., изм. ДВ, бр. 32 от 19 април 2011 г., изм. ДВ, бр. 48 от 24 юни 2011 г., изм. ДВ, бр. 25 от 27 март 2012 г., изм. и доп. ДВ, бр. 38 от 18 май 2012 г., изм. и доп. ДВ, бр. 87 от 9 ноември 2012 г., изм. и доп. ДВ, бр. 103 от 28 декември 2012 г., изм. ДВ, бр. 15 от 15 февруари 2013 г.)

§ 1. Чл. 1, ал. 3 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия придобива следния вид:

„(3) За прилагането на този закон се създава централизиран архив на документите на Държавна сигурност и на разузнавателните служби на Българската народна армия, в който се предават лични данни и документи само на български граждани.“

ЗАКЛЮЧИТЕЛНА РАЗПОРЕДБА

§ 2. Законът влиза в сила от деня на обнародването му в „Държавен вестник“.

Вносители:

МОТИВИ

към законопроект за изменение на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия

Практиката по прилагането на Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия (ЗДРДОПБГДСРСБНА, Закона) показва, че чл. 1 е неясен и създава предпоставки за противоречиво тълкуване. С посочената правна норма законодателят е определил обхвата на закона, но същата не е ясна по отношение на документите на чуждите граждани, т.е. следва ли те да се предават в централизирания архив на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към държавна сигурност и разузнавателните служби на българската народна армия (Комисията).

В дейността си по приложение на закона, Комисията е изисквала представянето на документи от правоприемниците на структурите и службите за разузнаване и в областта на националната сигурност, които се отнасят както до български граждани, така и за чуждестранни граждани. Това на свой ред поставя в рисковата среда чуждестранните лица, като се има предвид публичният характер на актовете на Комисията, с които се обявява определена принадлежност.

Видно от самото наименование на Закона е, че целта е да се съберат документите на Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия, включително и на техни предшественици и правоприемници, за периода от 9 септември 1944 г. до 16 юли 1991 г., в централизиран архив, което е необходимо за обявяването на принадлежност на български граждани към тези органи. В чл. 16, ал. 2 от ЗДРДОПБГДСРСБНА изрично са изброени какви документи и по отношение на кои лица органите, посочени в ал. 1 от същия член, предоставят на Комисията. Посочените лица са щатни и нещатни служители, както и секретни сътрудници, които са български граждани съгласно §1, т. 2–4 от Допълнителната разпоредба на Закона.

Предаването на документи и сведения, отнасящи се за чужди граждани, не е предвидено в Закона, тъй като тези лица, сътрудничили или продължаващи да сътрудничат на българското разузнаване, и тяхната дейност в интерес на Република България и националната ѝ сигурност не са обект и цел на този нормативен акт и не трябва да стават обществено достояние. Освен това, данните за тази категория лица са държавна тайна по смисъла на чл. 28, във връзка с т. 3 и 5 от Раздел II на Приложение № 1 към чл. 25 от Закона за защита на класифицираната информация.

Евентуалното предаване на Комисията на документите за чужди граждани ще доведе до тяхното декласифициране и, на практика, до неограничен достъп до тях. По този начин ще се нанесе сериозна вреда на оперативно-разузнавателните способности на българските служби за сигурност и ще се наложи прекратяване на съвместни операции с водещи партньорски служби, а за в бъдеще вербовъчният процес ще бъде сериозно затруднен.

Вносители: